

BOSNIAN / BOSNIAQUE / BOSNIO A1

Standard Level / Niveau Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon) / Jeudi 13 mai 1999 (après-midi)
Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter TOUTES les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a TODAS las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

A

Napišite komentar na jedan od niže navedenih odlomaka.

1.(a)

Prvo što pamti da je ugledao kad je, doveden u novi razred, pogled skrenuo sa drvene klupe pred sobom, jeste sijedi pramen iznad nečije sljepoočnice.

5 Bit će to prvi znak priče, jednu je unuk Alekse Š. selid-
bom, čini se izbjegao, koja će se kad-tad svesti i čiji likovi,
dok traje predstavljanje pod staklenim pogledom
preparirane sove sa vrha školske vitrine, još ne znaju
svoje uloge.

10 Dječak koji širi usta puna jakih zuba, čini se osobom
dostojnom da joj se povjeri neobična porodična epizoda,
priča o *oko 'iljadu ćelavaca*. Ona na Martina G. ne ostavlja
naročito snažan utisak. Bar ne onako snažan kao otkriće
da mostarski dvanaestogodišnjaci u džepovima, umjesto
klikera, kriju cigarete.

15 Obojica, već sarajevski gimnazijalci, puše oslonjeni na
zid Paviljona, na kraju Ulice Kralja Tomislava. Pripiti
pjesnik o čijim pjesmama danas malo znamo, danas kad
nema Paviljona niti starog naziva ulice, upire prstom u
bijeli pramen i deklamira, između dva napada štucanja:
20 – Ovakve znakove imaju oni koji vole da su u gomili.
Bog ih obilježi da se u njoj ne izgube.

Dvije rečenice su cijena za koju će jedan pripiti pjesnik
od dva dobro raspoložena gimnazijalca iskamčiti tri
cigarete. Gest se ne može osporiti smjelost da se šezdeset
25 treće, makar i na kraju ulice nazvane po jednom kralju,
pomene onaj čije ime, stoji u *Knjizi*, ne valja odveć pomin-
jati; čije ime, kažu knjige iz kojih uče dva gimnazijalca, ne
treba nikako pominjati.

Pjesnik neće reći da je rođenje likova sa uočljivim
30 znakom, najčešće obasjano sazvežđem Lava, te ih pobor-
nici astrologije, ne obavezno u potrazi za cigaretom,
bilježe kao javne ličnosti, strasno žedne slave.

Argumentu pjesnika i argumentu horoskopa priložen
je i udžbenički argument namijenjen studentima kamere.

35 *Kad se glavni junak snima vrlo udaljenom kamerom, u
širokom planu, on mora imati neki prepoznatljiv znak. Veliki
šešir, bijeli šal ili nešto slično.*

Udžbeničke poduke, čak ni one o snimanju glavnog
junaka, nisu vrijedne dolaska u Prag, majku svih gra-
40 dova. Kao razlozi, sporednom su junaku draže boje sum-
raka iznad Hradčana, dvostruki kristal u grlu male bib-
liotekarke i gotski natpisi nad krčmama. Ipak, ovu
prepisuje na poledinu papirnatog podmetača sa
osušenim tragom dna pivske krige. Dvema
45 udžbeničkim rečenicama priložena je i studentska suges-
tija:

- Dobar je Martinu G. i bijeli pramen.

Zgodno je da treći argument, ovaj put kovertiran, na
sarajevsku adresu stiže na dan kad ovdašnji studenti
50 (ovo se poslije bilježi kao studentski bunt) zaustavljaju
tramvaje, a na jedan od njih, kod Vječne vatre, uspinje se
vlasnik bijelog pramena. Snimljena filmskom šesnaesti-
com, presnimljena na lakše prenosivi VHS, scena je
danas u ljubomornom vlasništvu Martina G. Martin G.
55 voli da ga se pita o velikom danu njegove mladosti, zna
lijepo i poneseno o njemu da priča. Ali, snimak, začudo,
nerado pokazuje. Aprila 1993., u opkoljenom Sarajevu,
dva dana gostuje nekoć čuvena pjevačica čije su pjesme,
studenti iz šezdesetih, pjevušili kao svoje buntovničke
60 himne. Iz grada, osim biografski vrijedne majice sa nat-
pisom *Preživjela Sarajevo* nosi i jednu podmlađenu noć i
veče. I ne sluti da je snimak scene augustovske vreline,
po presedanu, njoj u čast, prvi put zatreprio na april-
skom ekranu. U nedostatku struje, događaju u čast,
65 angažiran je najbliži agregat.

Alma Lazarevska, U znaku ruže, Bosanska knjiga, Sarajevo (1996)

- O čemu se radi u ovom odlomku?
- Kako je u ovom odlomku prikazan način na koji sadašnjost utiče na vidjenje prošlosti?
- Osvrnite se na pripovijedačku tehniku kojom se autorka služi. Ima li u njoj nečeg neobočnog?
- Kako ste reagirali na ovaj odlomak?

1.(b)

JUTROS SNIJEG OSVANU

Šta to cvili tužno pod prozorom mojim?
Ne čini se meni, toga se i bojim,
svanuše pod snijegom polja i bregovi,
pa drveće cvili pod plaštom njegovim.

5 Još juče nam ptice pjevaše sa grana,
a sunčeva zraka, struna razigrana,
pjesmu razvigorca u srca unese,
čak i tužnoj vrbi zaleluja rese.

10 Na licu nam radost, svima sunce godi,
umrije studen zemlji, kamenu i vodi;
cvrkut krenu bajan u susret životu,
a snijeg jutros prekri svu ovu ljepotu.

15 Nesta pod njim trave, zvončića, ljubica,
utihnu poj ptica, radost s dječjih lica;
granje mlado slomi i lišće mu zgnječi,
kroz zamagljen prozor gledamo bez riječi.

20 Čujem platan tužno pod prozorom cvili,
a vrapčići što su na granama bili
pod strehama, mokri, u grupe se zbili,
a juče u lišću raspjevani - čili.

Dosta snijega - kažu i djeca i ptice,
nek zvončići zvone, mirišu ljubice;
ukradeno sunce i proljeće dajte,
a kako smo tužni, samo pogledajte.

Azra Lolić, Vrati se, vrati zemlji svojoj, Tuzla (1994)

- Šta nam kazuje ova pjesma?
- Kakvo se značenje pridaje snijegu u ovoj pjesmi?
- U kolikoj je mjeri struktura ove pjesme zavisna od njene glavne ideje?
- Opišite glavni ugodjaj ove pjesme i kakvim je sredstvima postignut.

B

Napišite sastav na jednu od niže navedenih tema. Vaš odgovor se treba bazirati na barem dva djela iz 3. dijela programa. Možete se pozvati i na druga djela, ali nikako ne na način da to predstavlja glavni dio vašeg odgovora.

2. Usporedite način na koji su obradjeni bilo prirodna okolina bilo natprirodni fenomeni u dva djela koja ste studirali.
 3. U kolikoj mjeri i na koji način je ponašanje ličnosti u djelima koja ste studirali vodjeno bilo ljubavlju bilo mržnjom?
 4. Usporedite stav/stavove autora djela koja ste studirali prema bilo tehničkom progresu bilo modernoj civilizaciji. Kakvim su sredstvima ti stavovi izraženi?
 5. "Karakter u literaturi mogu biti jaki ili slabi, zadržavajući ili odvratni, ali uvijek moraju biti uvjerljivi." Šta čini jedan karakter uvjerljivim? Dajte primjere iz djela koja ste studirali.
 6. Da li kraj jednog književnog djela treba da bude sretan da bi se čitalac zadovoljio? Prodiskutirajte pozivajući se na dva ili više djela koja ste studirali.
-